

Meclis, Türk-Alman ticaret anlaşmasını tasvib etti

Erzincan şehrinin inşa edileceği sahanın istisna-kine dair kanun lâyihası da kabul edildi

Ankara 7 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi bugün Dr. Mazhar Girmen'in başkanlığında toplanmıştır.

Celse açıldıktan sonra Kırşehir mebusuna seçilen doktor Hüseyin Ülkü, Seyhan mebusluğuna seçilen Selâhattin Çam ve Sirt mebusluğuna seçilen Ressam Şevket Dağa ait intihab mazbataları tesvip edilmiş ve yeni mebuslar and içmişlerdir.

Büyük Millet Meclisinin 1940 yılı bütçesinde değişiklik yapılması ve Büyük Millet Meclisinin 1940 yılı şubat ve mart ayları hesabına ait mazbatalar kabul edilmiş, dahiliye memurları kanununa ek kanun lâyihasının ikinci müzakeresi yapılmıştır.

Erzincan şehrinin yeniden inşa edileceği sahanın istisna-kine dair kanunun müzakeresi münasebetle söz alan Hasan Fehmi Ataç (Gümüşhane), bu kanunun yalnız Erzincan şehrinin istisna-kine eylemekte bulunduğunu halbuki hareketli münaka-sında 32 kaza bulunduğunu ve bu kazalarda bir çok kasaba ve köy yerlerinin de değiştirilmesi icap ettiğini işaret ederek: «Buralar için de ayrı ayrı kanunlar mı getirilecektir?» diye sormuştur.

Dahiliye encümeni mazbata muharriri Fahrettin Tiritioğlu, verdiği cevapta, encümenin bu meselelerin tedkik edildiğini ve alakadar daireler müdürlerinin verdikleri izahattan İskân kanununun bu gibi vaziyetleri halle kâfi geleceği anlaşılmış olduğunu bildirmiştir.

Dahiliye Vekili Fakî Övtrak, Erzincan şehrinin baştan aşağı harap olduğunu ve bu bakımdan bu şehrinin yeniden inşası icap ettiğini kaydederek demiştir ki:

«Erzincanın geçmiş zamanlarda da böyle felâketler görmüş olması âti için bazı tedbirlerin alınmasını istilzam ediyor. Tedbikat yaptırdık. Yerinin değiştirilmesi zarureti karşısında kaldık. Şehrin yeri değiştirilecek olunca burada yeniden bina yapacak olanlara bazı kolaylıklar göstermek meselesi meydana çıktı. Diğer taraftan Erzincan şehrinin inşası başlamak üzere idi. Bu itibarla bu kanun lâyihası tanzim edilerek yüksek heyetimize taktim olundu ve müstaceliyet kararı da alındı.»

(Devam 2 nci sahifede)

İtalyanlar İngiliz somalisine girdiler

Burada çetin muharebeler
olması bekleniyor

Londra 7 (A.A.) — Kahirede neşredilen bir tebliğ İtalyan kıtalarının İngiliz Somalisini istila hareketine başladıklarını bildirmektedir. Londra askeri mahfili buradaki İngiliz kıtalarının iyi talim görmüş hecinisüvar alaylardan müteşkil olduğunu bildirmektedir ve muharebenin çete harbi şeklini alacağı fikrinde bulunmaktadır.

İngiliz Somalisinin merkezi olan Berbera limanı ile İtalyanlar arasında 1100 metredir yüksek dağlar vardır. Bu dağlardan yalnız develer geçebilir. Burada makineli kıtaat kullanılması pek mümkün değildir.

İtalyanların işgal ettiği yerler

Kahire 7 (A.A.) — Resmî tebliğ İtalyanlar 5 ağustosta Aden körfezinde Zeilayı işgal etmişlerdir. Bu işgalde hiç bir mukavemet görmemişlerdir.

Aynı gün tank, top ve mitralyöz ve tayyarelerle takviye edilmiş bulunan mühim İtalyan kuvvetleri Hargeisayı zaptetmişlerdir. Düşmanın ilerlemesini geciktirmek vazifesi almış olan ordumuz düşmana ciddi ziyat verdirerek geri çekilmiştir. Düşman üç tank zayi etmiştir. Zayıtımız ehemmiyetsizdir.

6 ağustos sabahı piyade, topçu zırhlı otomobillerden mürekkep düşman kuvvetleri Oduveinayı işgal etmişlerdir. Küçük bir motörize Somali hecinisüvari müfrezesi hiçbir ziyat vermeden düşmanı taciz etmiştir.

Kahire 7 (A.A.) — Mısırın Libya tarafından istilası hakkında çıkan haberler münasebetle aşağıdaki resmî beyanname neşredilmiştir:

Hudutta tam sükûnet vardır. Mısır topraklarında halihazırda bulunmakta olan İtalyan subayları sadece bir general ve 818 subay ve erattan ibarettir. Bunların hepsi de esirdir.

Londra 7 (A.A.) — Amerika maha-

Parti grubu dün toplandı

Başvekil haricî hadiseler hakkında izahat verdi, izahat ittifakla tasvib edildi

Ankara 7 (A.A.) — C. H. Partisi Meclis grubu bugün 7/8/1940 saat 11 de Reis vekili Trabzon mebusu Hasan Saka'nın reisliğinde toplandı.

Ruznamede orta tahsil imtihanlarının netayicine dair evvelce Bingöl mebusu Feridun Fikri tarafından verilmiş bir takrir mevcuttu. Bu takrire aîd Maarif Vekilinin cevabı dinlenmeden evvel muhterem Başvekil Dr. Refik Saydam son içtimadanberi cereyan eden haricî ahval ve hadisat hakkında izahat vermek üzere kürsiye geldi. Muhterem Başvekilimizin haricî hadiselerle dair toplu ve sarîh izahatını müteakib temas ettikleri muhtelif meseleler hakkında söz alan bir çok hatiplerin beyanatı dinlendikten ve soruları suallere icab eden cevaplar Başvekil tarafından verildikten sonra hükümetin izahatı umumî heyetçe ittifakla tasvib olunarak saat 13 buçukta celseye nihayet verildi.

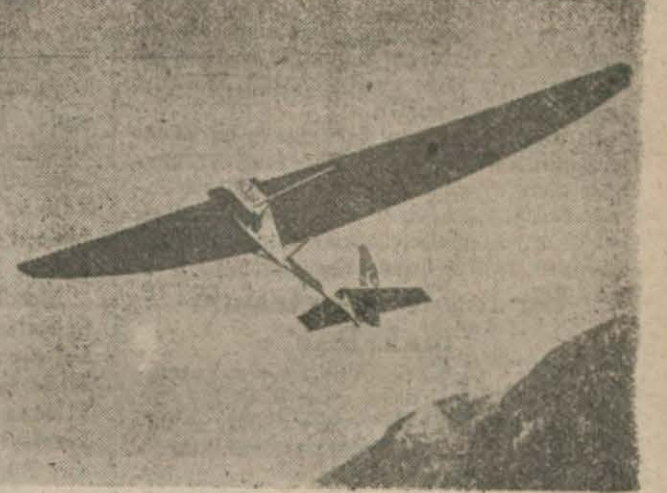
İnönü havacılık kampında

Genç Türk tayyarecileriyle paraşütçüleri nasıl yetiştiriyor?

Yurdun her tarafından İnönüye koşan gençler vatan semalarının bekçiliğini yapmak üzere biran evvel havalanmak için can atıyorlar

Uçuşa hazırlanan paraşütçü gençler ve havalanan bir plânör

İnönü 7 Ağustos
Tayyareciliğin memleket müdafaasının büyük ehemmiyetini kavrayan insan elbetteki kalmamıştır. Avrupada cereyan eden son muharebelerin tafsila-

tını gazetelerden takip edenler yerde dövüşlerden ziyade havada çarpışmalar okudular. Tayyarelerin cephe gerilerini tehdit altında bulundurmamak, münakale yollarına, işe kollarına, malzeme hazı-

layan fabrikalara yaptıkları mütemadî hücumlarla düşman ordusunun hareketlerini yavaşlatmak hususunda en faydalı unsur oldukları meydana çıkmıştır. (Devamı 4 üncü sahifede)

Reisicümhur

Orta Anadoluda
seyahate çıkacaklar

Ankara 7 (Telefonla) — Reisicümhur İsmet İnönünün yakında Orta Anadoluda bir seyahate çıkacakları ve bu seyahatlerinde zehreleden hasara uğrayan vilâyetlerden bazılarına uğrayacakları da söylenmektedir.

Tenzilâtı muamele vergisi

Vergi nisbetlerini tayin eden cedvel dünden itibaren meriyete girdi

Ankara 7 (Telefonla) — 1940 yılında yerli mamulâtın alınacak tenzilâtı muamele vergisinin nisbetlerini tayin eden cedvelin bugünden itibaren meriyete konulması Vekiller Heyetince tasvip olmuştur.

Gıda ve kâğıd sanayine aîd kısımlarını dün bildirmiş olduğum yeni cedvel ile tah-ta sanayiî müesseselerinde yapılan eşya-dan alınan tenzilâtı vergi nisbetlerinde bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu sanayile aîd eşya için kabul edilen vergi nisbetleri şunlardır:

Bir eşya vücude getirilmeksizin sadece bilgilen, rendelenen lamba ve oluk açılan, zımparalanan tahtalar yüzde 70, doğrama ve marangoz mamulâtı yüzde 50, bilcümle mobilye yüzde 34, yük ve el arabaları, fay-ton, brık yüzde 60, kontrolplâk yüzde 10, ambalaj sandık ve kutuları yüzde 60, kundura kalıbı yüzde 2, karoseri yüzde 45, tamamı muamele vergisine tabi olmaları ke-reste veya tomruktan imal edilen sandalye yüzde 5, iskeleti muamele vergisine tabi olmaları ke-reste veya tomruktan imal edilen sandalye yüzde 46, sair zikredilmeyen tahta mamulâtı yüzde 10.

Tenzilâtı muamele vergisine tabi tutulan yerli mamulâtı cedveline yeniden ilâve edilen maddelerle bu maddeler için tes-bit olunan tenzilâtı vergi nisbetleri de şunlardır:

Yabancı memleketlerden idhal olunan

İç yağlarla yapılan her nevi tuvalet sabunu yüzde 35, yerli iç yağlarla yapılan her nevi tuvalet sabunu yüzde 23, tıraş sabunu yüzde 23, benzol yüzde 13, matbaas mürekkebi yüzde 43, Korozö cevzinden yapılmış düğme yüzde 49, her nevi matbaas mamulâtı yüzde 60, kendi hesabına cam ve kristal satın alarak etrafını kesip tes-viye eden müesseselerde cam ve kristal etrafının kesilip tesviyesi, ayna yüzde 75, aynasından evvelce muamele vergisi alınmış olan seluliyet kılıfı cep aynasından yüzde 81, aynasından evvelce muamele vergisi alınmamış seluliyet kılıfı cep aynasından yüzde 55.

Diğer sanayiî mamulâtından 1940 malî yılı içinde alınacak tenzilâtı muamele vergisi nisbetleri 1939 malî yılı içinde alınan nisbetlerin aynısıdır.

B. Şükrü Saracoğlu

Ankara 7 (Telefonla) — Gölükte istirahat etmekte olan Hariciye Vekili B. Şükrü Saracoğlunun ayın yirmisine doğru Ankara'ya döneceği haber verilmektedir.

Barem kanununa ek lâyiha

Ankara 7 (Telefonla) — Devlet dairelerindeki ihtisas mevkilerinin kadroları hakkında Barem kanununa ek olarak hazırlanan kanun projesinin müzakeresi Meclisin 21 ağustos içtimasına kalmıştır.

Şarkî Afrikadaki hududları ve İngiliz Somalisini gösterir harita

Ziraat Vekili

Kütahyaya döndü, çiftçilerle görüşti

Kütahya 7 (A.A.) — Emet kazası ile Örençik nahiyesindeki tedkiklerini ve temaslarını müteakib Ziraat Vekili Muhlis Erkmen dün Kütahyaya dönmüş ve belediye tarafından şereflerine verilen çay ziyafetinde hazır bulunmuştur.

Vilâyetimizin ziraat, ticaret ve sanat erbabı ile civardan gelmiş olan çiftçilerin hazır bulundukları bu çay ziyafetinde Ziraat Vekili muhtelif mevzular üzerinde ileri sürülen dileklere itilâ kesbeylemiş ve bunların karşılanması için icabeden tedbirlerin alınacağını vadeylemiştir.

fili, Libya hududundaki İtalyan kıtaatının 250,000 kişi olarak tahmin edilmesini çok mübalâğalı bulmaktadır.

Dikkatler:

Türk sanatkârı faal gerek

İstanbul, senenin altı ayını tiyatroşu geçiriyor. (Kalan altı ayına da — itiraf etmeli ki — tam numara tiyatro mevsimi demeyiz. Oynanan eserler, bazı yıl-lar, yarı yarıya fire veriyor!) Bir sene içinde verilen konserler, şehrin bedii ihti-yaçlarıyla kıyas edilemeyecek derecede azdır.

Binaenaleyh gelsin tulûat sahneleri, gelsin radyo neşriyatı!.. Tiyatro ve mu-siki ihtiyacını bunlarla karşılamaktan başka çare kalmıyor!

Bu noksanı, yalnız sanat müesseselerimizin kuruluşunda değil, daha uzun yıllar bu cansiparane çalışmalarına bir lüzum hissedilen sanatkârlarımızın ken-dilerini dört başı mamur, kemalini bul-muş bir sanat diyarında vehmedile-rinde aramalı! (Türk sanatkârı faal gerek!)

(Konservatuardan notalar çalındı) — Gazeteler —
K. Müdürü — Neden çaldın notalarımızı be adam?..
? — Vallahi fenalık cisim diye değı ağabeyciğim!.. Baktım ki siz üstadlarımız halka sık sık konserler vermek için bunları çaldığınız yok!.. Bari ben çalayım dedim..

Inönü havacılık kampında

Genç Türk tayyarecilerile paraşütçüleri nasıl yetiştiriyor?

Inönü havacılık kampında: Paraşütçü gençlerin dünkü faaliyetlerine dair bir kısım etatantane.

(Baştarafı 1 nci sahifede)

Tayyare korku veren bir taarruz vasıtası olduğu gibi düşmanı durdurmakta top kadar müssir bir müdafaa silâhıdır. Yeni topraklara yayılmak arzusu na kapılanlar tayyarelerle harekete geçtiler. Vatanlarını hatta imparatorluklarını korumak vaziyetinde olanlara var kuvvetlerini tayyare yapmak ve tayyareci yetiştirmek uğrunda sarfediyorlar.

Bizim gibi vatan müdafasından başka hiçbir şey düşünmeyen ve onun uğrunda belki başka hiçbir milletten aktına gelmeyecek fedakârlıkları yapmaya hazır olan bir milletin bu yeni devir silâhına aşkla sarılması kadar tabii bir şey yoktur ve buradan, Türk hava kurumunun İnönü havacılık kampından Türk vatandaşına verilecek en büyük müjde bütün bir vatan gençliğinin mukaddes Türk toprakları gibi Türk havalarını da korumak üzere tayyareciliği öğrenmek için çoktan harekete geçmiş bulunduğunu söylemektir.

Burada, yurdun her köşesinden gönüllü olarak gelmiş 16 yaşından 20-24 yaşına kadar taze, genç yüzlerce Türk evlâdı arasındayız. Tarihimizin en şerefli sahifelerini Türk kahramanlığının unutulmaz destanını teşkil eden İnönü muharebelerinin cereyan ettiği toprakların havasında plânörlerle, motorlu tayyarelerle kartallar gibi uçuyor, paraşütlerle atıyor ve yerto göğsü vatan sevgisiyle dolu Türk evlâtları kudretli Türk havacılarından uçmak dersi alıyorlar.

Türk hava kurumunun her türlü fedakârlıklara katlanarak İnönüde kurduğu bu kartal yuvası her sene Türk havacılığına yeni bir kahramanlar kafiyesi ilâve etmektedir. Beş senelik faaliyeti bu kafiyeyle daha şimdiden göğsü iftiharla kabartacak rakamlara yükseltmiştir.

Burada iki nevi talebe var: Biri orta mektep mezunlarının teşkil ettiği hava gedikli yuvası, diğeri ortamektepten daha yukarı sınıflardan C brövesi alıp sivil tayyareci olmak üzere buraya gelenler. Gedikliler orduya geçiyor, C brövesi alanlar askerlik hizmetlerini yapmağa gittikleri zaman ihtiyat zabiti olarak hava ordumuza iltihak ediyorlar.

Burada havacılığın her şubesi için eleman seçilmektedir: Sıkı bir sıhhi muayeneden sonra kabul edilenler yer makinisti, uçar makinisti, telsiz makinisti ve muhaberecisi, pilot ve paraşütçü pilot. Paraşütçü ve pilot sınıfına ayrılanlar burada kalıyor, diğer ihtisas kısımlarına seçilenler ordu okullarına gönderiliyor. Kampta kalar, pilot ve paraşütçüler aynı kursu görmektedirler. En iyi netice verdiği sabit olan bir usul altında asgari bir aydan azami 3 aya kadar talebe, bir tayyareci olarak yetişmiş olur. Kısa zamanda yetişenler diğer arkadaşları diplomalarını alacak vaziyete gelineceye kadar kabiliyetlerini artırmak üzere uçuşlar yaparlar.

Yine iftiharla kaydetmek lazımdır ki Türk çocuklarında havacılığa karşı büyük bir heves vardır. Yurdun her köşesinden binlerce genç adam mektebe kabul edilmek için adeta birbirleriyle yarış etmektedirler. Mektebe girmiş olmanın verdiği sevinci buradaki talebelerin yüzlerinden okumak kabildir. İlk fırsatta plânörle, tayyare ile uçmak, paraşütle atlamak için can atıyorlar. Bu hevesin derecesini anlatmak üzere mektebin kıymetli hocalarından Ferid Ardanın şu sözlerini dinlemek kâfidir.

— Bizim, burada bir kabahat yapan talebeyle verdiğimiz en şiddetli ceza «Bu gün sana uçuş yok!» demektir. Bu cezaya çarpanlardan ağlayanları gördüm.»

Türk çocuklarının damarlarında taşıdıkları edattan kalma cesareti tebarüz ettirmek için de şu malûmat yeter:

— Bizî yakından görmek fırsatını bulan abancı milletlerin mütehassısları gençlerimizin taşıdıkları cesarete daima hayr n kalmışlardır. Dünyada, hemen her millette, tayyareciliğe davet edilerek bu iş için yetiştirilen gençler arasında paraşütle atlamak cesaretini gösterenlerin nisbeti yüzde kırktır. Yani yüz kişi paraşütle atlamak üzere tayyare kanadına çıktığı zaman 40 kişi cesaret edemiyek vazgeçer. Bu normal bir nisbettir. Yalnız bizde paraşütünü sırtına takı, kanada çıktıktan sonra vazgeçen tek gence — kızlar da dahil — raslanmamıştır. Bu cesaret hamulesi daima hayranlıkla seyredilmeğe layıktır.

Bu notları tamamlarken esefli bir noktayı bilhassa tebarüz ettirmek vatan vazifesidir. Türk hava kurumu memleket gençliğini tayyareci olmaya davet ettiği zaman binlerce talipe karşılasmaktadır. Tayyareci yetiştirmek üzere sarfedeceği paranın azlığı, kadrosunun kıfayetsizliği yüzünden birçok hevesli vatan evlâtları geri çevriliyor. Bunlardan çoğu ağlayarak geri dönüyorlar. Hava kurumunun açığı bu mektebi binlerce, on binlerce hava kahramanı yetiştirecek hale getirmek için elimizden geleni yapmak en mukaddes vazifedir.

Büyük, küçük her vatandaş ona elinden gelen yardımı yapmalı, bu müesseseyi genişletmek için hiçbir şey esirgenmemelidir. Düşman yerdin olduğu kadar havadan geliyor. Havadan esirgemek, vatandaşın esirgemektir ve vatandaşın esirgenen her yardımın, her fedakârlığın sonu husrandır, millet bağrında kapanmaz yaralar açar.

Şevket Rado

Askerlik işleri

Beşiktaş askerlik şubesinden: 1 — Beşiktaş şubesinde kayıtlı malûl subay ve eratla şehit yetimlerinin bütün ikramiyeleri aşağıda yazılı tarihlerde Beşiktaş kazası kaymaklığında verilecektir. 2 — İzdihama sebebiyet vermeme için herkesin cüzdanında yazılı numaralara göre saat (9) dan saat (12) ye kadar müracaat etmelerini rica ederim. 9 ağustos cuma günü malûl erler, 13 ağustos salı günü şehit yetimleri, 14 ağustos çarşamba günü malûl subaylar, 16 ağustos cuma günü malûl erler, 20 ağustos salı günü şehit yetimleri, 21 ağustos çarşamba malûl subaylar, 23 ağustos cuma malûl erler, 27 ağustos salı şehit yetimleri, 28 ağustos çarşamba şehit yetimleri, 2 Eylül 940 günü malûl subaylar, 3 Eylül çarşamba günü malûl erler, 5 Eylül cuma şehit yetimleri, 9 Eylül salı şehit yetimleri.

Kartal askerlik şubesinden: 940 senesi bütün ikramiyesi gelmiştir. Şubemizde kayıtlı bulunan sakat subay ve erlerle şehit yetimleri ikramiyelerini almak üzere 4 adet fotoğraf ve vesakleri ile birlikte hergün zevaidan evvel şubeye gelmeleri ilân olunur.

Kadıköy askerlik şubesinden: Lise veya muadili ve daha yüksek okullardan mezun olanlar: askerliklerini yapmadan memuriyet alamıyacaklarından 939-940 ders yılında bu gibi okullardan mezun olup ta tahsiline nihayet verecek okulların son yoklamaları Beşiktaş askerlik şubesinde kurulacak askerlik meclisinde 5-20 ağustos 940 da yapılacaktır. Bu on beş günlük müddet içinde kanunî bir mazeretle dayanmaksızın bu meclise müracaat etmeyenler hakkında

Eminönü yerli askerlik şubesinden: Aşağıdaki yazılı maddelerdeki evsafı haiz tam ehliyetnameli okurlar 5/Ağustos/940 dan 20/Ağustos/940 kadar Beşiktaş askerlik şubesinde teşekkül eden askerlik meclisince muayeneleri yaptırılmak üzere hemen şubeye müracaatları ilân olunur.

1 — 336 doğumlu ve bu doğumlarıyla muameleye tabi tam ehliyetnamelilerden iliseyi bitirip daha yüksek okula devam etmiyecek olan yüksek okulları terkedenler.

2 — Bunlardan 327, 326, 325 ilâh doğumlu askerlik kanununun 35 nci maddesine göre 29 yaşını dolduranlardan tahsillerine devam edemeyeceklerinden bunların tam ehliyetnamelileri bir okula müdevam olsa dahi bırakarak hemen şubemize müracaat edeceklerdir.

Üsküdar askerlik şubesinden:

Lise veya muadil ve daha yüksek okullardan mezun olanlar askerliklerini yapmadan memuriyet alamıyacaklarından 939-940 ders yılında bu gibi okullardan mezun olup ta son yoklaması yapılmamış ve askerliğine karar verilmemiş olanların yoklamaları Beşiktaş askerlik şubesinde açılmış olan askeri kura meclisinde ağustosun yirminci gününe kadar yapılacaktır. Liseden mezun olanlar ve yüksek tahsilini terk etmiş bulunanlardan şubemize bağlı okulların mezun niyet kâğıtları ile birlikte birer fotoğrafı ile hemen şubeye gelmeleri ilân olunur.

Beykoz askerlik şubesinden: Malûl subay ve eratla şehit yetimlerinin 940 bütün ikramiyeleri tebarüz ettirilmiştir. Şubemizde

Tepebaşıda büyük müsamere

10 ağustos cumartesi akşamı C. H. P. Taksim şubesi tarafından Tepebaşı belediye bahçesinin alaturka kısmında gayet zengin bir müsamere tertib edilmiştir. Bu müsamereye 20 kişiden mürekkep saz heyetle birlikte bayan Safiye, temsil heyetle birlikte sanatkar Naşid, Macar kadın orkestrası ve cambaz kumpanyasıyla beraber Miçe iştirak edecek ve ayrıca yeni büyük varyete programı tatbik edilecektir.

Memleketimizin sahnedeki ve musikiye en mümtaz elemanlarını bir araya toplayacak olan bu müsamerenin bütün teferruatı fevkalâde itina ile tertib edilmiştir. Duhuliyeye serbesttir.

VEFAT

Dahiliye Vekâleti muhasebe müdürü Edib Günel'in kayın validesi ve Sunullah Hamdi Tekyelinin büyük validesi Ahmea bey zade Emin bey refikası Ayşe Güral'ın vefatını teessürle haber aldık. Kendisine Allah'tan rahmet diler ve kederinde ailesine taziyet eyleriz.

13 Ağustos Salı akşamı
AZAK bahçesinde
MUNİR NURETTİN
2 nci Büyük Konseri
YENİ PROGRAM

kayıtlı malûl subay ve eratla şehit yetimlerinin 12, 14, 16 ağustos 940 günleri öğleden sonra Beykoz kaymaklığında toplanacak olan komisyonumuza müracaatları.

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABIALI

Yazan: SÜLEYMAN KÂNI İRTEM — Tercüme, iltibas hakkı mahfuzdur.
Tefrika No. 202

Donanmanın Karadenize ilk çıkışı - Liman von Sanders'in ultimatoma benziyen bir müracaatı

Almanyanın Türkiye'de bulunan gazete muhbirleri de Türkler arasında devletin harbe girmesi lüzumu hakkında giddetli propagandalar yapmaktan bir an hâli kalmıyorlardı. (1)

Daha 16 ağustosta Enver paşa Alman generalleriyle Alman elçisi Wangenheim aralarında bir harp plânı kabul etmişlerdi. Harp plânı beraber siyasi bir plân dahi hazırlanmıştı.

Dahiliye Nazırı Talât ve Meclis Reisi Halil beyler Sofyaya giderek Bulgar hükümetini Almanya ile müttefikane harbe girmeye ikna edeceklerdi. Ancak Bulgarlar Romanya istediklerini vermezse ittifaka giremeyeceklerini anlattılar. Sofyadan Bükreşe giden Talât ve Halil beyler oradan da boş elle döndüler.

Türk erkânıharbiyesinin ilkbahara kadar harbe girmekte mütalâa ve beyan ettiği mahzurlar (2) Enver paşanın Almanlarla birlikte hazırladığı plânı tatbika meydan bırakmıyordu. Bulgarların vaziyeti şüpheli görülmesi de harbe girmeye mâni kuvvetli bir sebep görünüyordu. Almanların birinci ciddi teşebbüsü bu yüzden akim kalmıştı.

Almanlar maksadlarının yalnız Enver paşayı elde bulundurmakla hasıl olmayacağını takdir ederek erkânı harbiyemizi rüesası da ikna etmeye çalışıyorlardı.

Erkânı harbiye ikinci reisi İsmail Hakkı bey — damad — bir askerî heyetle Sofyaya gönderildi. Bu hareket Osmanlı Hariciye Nazırından bile gizli tutulmuştu.

Sofya elçisi Fethi bey Hariciye Nezaretinden bir işar vaki olmadı için bu heyeti resmen Bulgar hükümetine takdimden imtina edince Enver paşa Fethi beyden tavassutunu rica etmeye kendisini mecbur gördü. Fethi bey de bu ricayı kabul ile heyeti Bulgar hükümetine takdim etti. Fakat bu sırada Fransızlar (Marx) muvaffakiyetini kazanmışlardı. Bu defa dahi Bulgarları yürütmek kabil olmadı. Bu sırada Alman askerî heyetine Rusya sahillerine bir ihraç hareketi icrasa tasavvur ediliyordu. Tecrübeli Alman askerî erkânile ihata edilmiş olan Enver paşa bir taraftan bunların tazyikleri, diğer taraftan Türk erkânı harbiyesinin ihtiyat ve teenni ile hareket tavsiyeleri arasında bocalıyordu.

Enver paşa 10 Eylül 1914 de amiral Susondan ve Sofya dönüşünde İsmail Hakkı beyden aldığı raporlardan yapılabilecek bir bahri hareketin ve Odessa sahillerine mühtasavver ihraçın muvaffakiyeti kati olmayacağını anladı. Bu ikinci mühim teşebbüs de böylece akamete uğradı.

Fakat üçüncü bir teşebbüse mukavemet kabil olmadı.

9 Eylül 1914 den itibaren Osmanlı donanmasının kumandanlığını deruhde eden amiral Suşon 17 Eylülde padişah, devlet erkânı, mebuslar, âyan huzurunda Adalarla Moda arasında donanmaya bir geçid resmi yaptırdıktan sonra Karadenize çıkamak müsaadesini istedi. Enver paşa buna taraftarıydı ve amiral Suşondan Rus donanmasına rasgelse bile kendisinden emir almadıkça taarruz etmeyeceğine dair askerlik şeref ve namusu üzerine söz aldığından bahsediyordu. Hükümet ise buna muvafakat etmiyordu. Buna kızan Alman amirali, Alman elçisine müracaatla Alman bayrağını çekerek Karadenize çıkacağını söylemiş, bunu haber alan Liman von Sanders paşa — kendi ifadesine göre — bu hareketin Türkleri Almanlardan bütüben uzaklaştıracağını düşünmüş ve buna mâni olmağa teşebbüs etmişti.

Liman von Sanders (Türkiyede beş sene) eserinde diyor ki:

(20 Eylülde doğru von (Wangenheim) in Göben ve Breslavı Alman bayrağı altında Karadenize çıkarmak fikrinde bulunduğunu itimada şayan bir taraftan haber almış ve derhal Tarabyaya giderek elçiyi bundan ehemmiyetle tahzir etmiştim.

Ona anlatmıştım ki Türkiye hükümetinin Göben ve Breslavı ismen satın aldığından bütün cihan haberdar olduğu için bu suretle tahassül edecek yanlış bir vaziyetten Türkiye'de Alman aleyhdarlığı tehaddüs edebilecektir.

Gemilerin isimleri Yavuz ve Midilliye tahvil ile mürettebatı olan Alman deniz zabitan ve efradına fes giydirdikten, 17 Eylülde Adalar önünde ve padişah huzurunda bu iki gemi Türk sancağı çekerek geçid resmi yaptıktan sonra

zannınca Eylül nihayetinde bunların tekrar Alman gemisi halinde görünmeleri caiz değildi. Elçi o zaman mütalâhalarını ne kabul, ne reddetti. Fakat gemiler her halde Boğaz haricine çıkmadılar.)

Amiral Suşon bu muvaffakiyetsizlik üstünde durmayarak Enver paşayı sıkıştırmıyordu. Enver paşa da — kabineden muvafakat almadan — amiral Suşona karşı müsaid görünerek Bandırmaya bir seyahat tertip ile İstanbuldan uzaklaşmıştı.

Enver paşanın Bandırmaya hareketi günü Suşon da donanmaya hareket emrini verip Göben ve Breslavı alarak Karadenize çıkmıştı.

Vükela bunu haber alınca Bahriye Nazırı Cemal paşaya müracaat etmişler, o da donanmanın kalan aksasına Karadenize çıkmamaları emrini vermişti.

Amiral Suşon o akşam, hadisesiz, iki gemi ile avdet eylemişti. Donanmanın talim vesilesile Karadenize çıkarılması Rusları tahrik yolunda bir Alman manevrası idi. Bunun tehlikesini ileri süren vükelâya Enver paşa teminat üstüne teminat veriyordu.

Amiral Suşon gemilerin talim için Karadenize çıkmalarındaki mütemmiyeti göstermek üzere:

— Filo Karadenizde vazife görecektir halde değildir. Mürettebat denize bile alınamamıştır. Talim ve terbiye için toplu bir halde Karadenize çıkarak atış ve keşif talimleri yapmak ihtiyacı vardır, diyor. Almanya elçisi de sadrazama şu yolda teminat veriyordu:

— Amiral Suşon sizin amiralinizdir! Enver paşadan emir almadıkça kendiliğinden bir harekette bulunmayacağını, hattâ Rus gemilerini görecektir olursa geri döneceğini gerek kendi namına, gerek hükümetin namına taahhüd ederim!

Bu kadar teminat üzerine hükümet Suşon'a Karadenizde atış talimleri yapmağa müsaade etti.

Ruslar Osmanlı donanmasına ilgisizdi. Ancak Kafkas cephesinde harzıklarını takviye ediyorlardı.

İngilizler de Mısırda bu yolda hareket ediyorlardı.

Romanyanın Avusturya aleyhine harbe iştiraki ihtimalleri kuvvetleniyordu. Bulgaristanın ne gibi bir hattı hareket tutacağı hâlâ bilinmiyordu.

Avusturyahalar müşkül vaziyette bulunuyorlardı.

Rus ve İngiliz elçileri Osmanlı ordusuna Kafkas cephesinde ve Süveyş kanalına doğru yapılan faaliyetlerden şikâyetlerde bulunuyorlardı. Fakat kendi hükûmetleri de aynı tarzda hareket ettiklerinden bu şikâyetlerin bir tesiri görülmüyordu.

27 Eylül 1914 de Çanakkale dışında gözcülük eden bir torpido muhribimize Limnide tahşüş edip Boğaz etrafında dolaşan İngiliz donanmasının amirali (Osmanlı donanmasında Almanlar bulundukça Boğazdan çıkacak Türk harp gemilerini batıracağı) ihtarında bulundu.

Boğaz kumandanı Cevad paşa derhal Boğazın geçid yerlerine torpil dökütürerek Boğazı kapattı.

Osmanlı karargâhı umumiye de Boğazlardan girip çıkmanın tehlikesini bir gün sonra gazetelerle ilân etti. Devletler bunu protesto ettiler. Babiali (İngiliz filosu Limnide toplandığı müddette Çanakkale boğazı da kapalı kalacaktır.)

Cevad ile kararında sebat gösterdi. Liman von Sanders hatıratında diyor ki:

(Türk hükümeti İstanbul'a karşı ilülf devletleri donanmasının cebri bir hareketini imkân haricine görmediğinden, Boğazi emniyet altında bulundurmak istiyordu. O zamanki Çanakkale kumandanı miralay Cevad beyin bilâhare bana anlattığına nazaran Boğazın kapatılmasına aid tertibatın «zahiri» sebebi Boğazdan harice çıkan bir Türk torpido sunun kumandanı ile bir İngiliz torpido muhribi kumandanının birbirleriyle dostane olmanın bir münakaşaları olmuştu.)

(Arkası var)

(1) Bunlar arasında Frankfurter Çaytung muhabirî Vays Jon Türk mahfillerine en girginlerdendi.

(2) General Kâim Karabekir (cibânı harbine neden girdi?) eseri.

Misafirlerinize

ÇİKOLAT CEMİL KAREMELÂ CEMİL
İkram ediniz.

Bugün **L A L E** Sinemasında

1 - GECEYARISI KONTESİ

CLAUDETTE COLBERT - DON AMECHE

2 - ÇILGIN BAKİRE

VİCTOR FRANÇEN - ANNIE DUCAUX

İftiharla
gösterebileceğiniz **RESİMLER**
çekiniz

Kodak
FILM

Telefon: 80547

KIZ

ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ

ERKEK

ANA — İLK — ORTA — LİSE Yabancı dillere bilhassa itina edilir.

- 1 — Eski talebe, eyleme kadar kayıtlarını yenilemelidir. Kayıt için Velilerin mektebe bizzat müracaatları gerektir.
- 2 — Eski ve yeni talebe kayıtları Pazartesi, Perşembe günleri (saat 9 - 17) ye kadar yapılır.
- 3 — Bütünlemelere 27 Ağustosta başlanacaktır.

YATILI

Nişantaşı Rumeli ve Çınar Caddelerinde

GÜNDÜZLÜ

10 Ağustos Cumartesi
günü akşamı

Büyükdere: BEYAZ PARK'ta

Fevkalâde
eğlenceli bir gece

MÜNİR NUREDDİN

ve arkadaşları.
Varyete Programı
Sürprizli eğlenceler
ve arkadaşlarının
iki seansı

Dikkat: Pazar günü gündüz saat 6 dan itibaren **MUALLA, Kemani SADI**

10 Ağustos Cumartesi akşamı: C. H. P. Taksim Şubesi tarafından

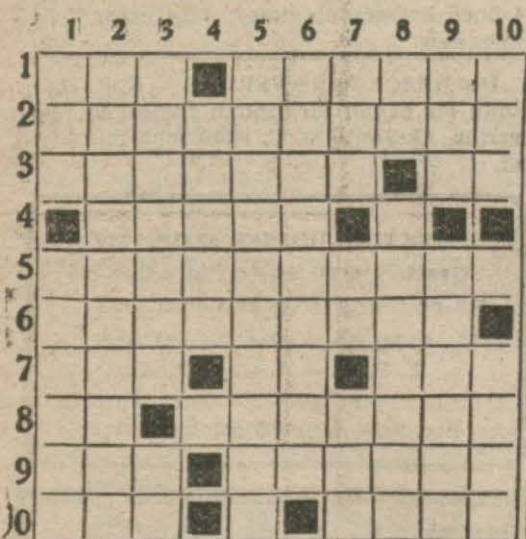
TEPEBAŞI BAHÇESİ Alaturka Kısmında

SAFİYE - NAŞİT

20 kişilik Saz Heyeti - Büyük varyete - Miçe Pençe Cambazları - Arap rakkasesi Svetta - (RÜYADA AŞK) kahkahalı komedi - Macar Kadın orkestrası. Zevk neşe kahkaha içsli.

BULMACAMIZ

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — Bir vahşi hayvan - Bir nevi sporcu.
2 — Bir galrimiz.
3 — Çay yerine içliç - Ters övüldümüş hububattır.
4 — Sonuna «A» gelirse yakasına yapış demektir.
5 — Büyük biçimin mahfazası.
6 — Mektep ziyası.
7 — Fenalık - Sıfat edatı - İnsan nevi.
8 — Ümid et - Hımayesine iltica etse.
9 — Ruh - Elden kaçırılmıyacak şey.
10 — Büyük - Yumuşak değil.

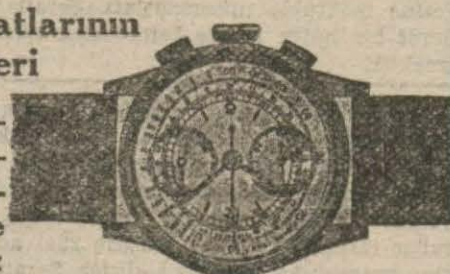
Geçen bulmacamızın halli
Soldan sağa yukarıdan aşağı:
1 — Ağacamlı, Şu, 2 — Gecelikler, 3 — Acab, Şiar, 4 — Cebdolunu, 5 — Al, Dini, bir, 6 — Mişon, Banu, 7 — İkilibul, 8 — La, übalice, 9 — Şermin, Cih, 10 — Ur, Urumell.

ZAYI — Beyoğlu malmüdürlüğünden almakta olduğum maaş cüzdanımı kaybettim yenisini alacağumdan eskisinin hükmü yoktur. Bahriye yüzbaşılığından müteakid
Mehmed Muhlis Topunoğlu

Dr. Suphi Şenses

İdrar yolları hastahıkları mütehassısı
Beyoğlu Yıldız sineması karşısı tram-
vay durağı Lekler Apt. Tel: 43924

Meşhur Singer saatlarının yeni modelleri

Subaylara, Dok-
torlara, Sporcu-
lara ve Mühen-
dislere fevkalâde
lüzumlu saatler:

Cep saati Kromdan 40 Lira

Kol saati Paslanmaz çelikten 55 "

Kol saati 18 ayar altından 135 "

Meşhur SINGER Saatleri 15 sene garantilidir.

Taşraya bedel karşılığı gönderilir. SINGER SAAT

MAĞAZALARI, İstanbul, Eminönü 8

1940 SENESİ
VİYANA

Son bahar fuarı

1-8 EYLÜL 1940

Her sene olduğu gibi bu sene de bütün

mükemmeliyetle açılacaktır. Müessesil : K. A. MÜLLER ve ŞERİKİ Telefon: 40090, P. K. 1090, Telgraf «TRANSPORT» Adres: Minerva Han Galata - İstanbul

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlanları

CİNST	Mikdarı	Muhammen bedeli	İlk teminat
Pirinc	21.000 - Kilo	31-kuruş	488 - Ir. 25-kr. kapalı zarf
Toz şekere	12.000 - "	38- "	342 - "
Kuru üzüm	2.500 - "	24- "	48 - "
Beyaz peynir	1000 - "	45- "	33 - 75-

Gureba Hastanesi ile imaretlere lüzumu olan yukarıda cins ve mikdarı yazılı yiyecekleri hıazalarında gösterilen şekillerde ayrı ayrı eksiltmeye konulmuştur.

İhaleleri 23/8/940 - cuma günü saat on beşte İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğü binasında toplanan komisyonda yapılacaktır. Şartnameleri her gün levazım kaleminde görülebilir.

Kapalı zarfla olacak pirinc için teklif mektupları 2490 - sayılı kanunun tarifi ve hile hazırlanarak ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyon riyasetine makbuz mukabilinde vermeleri lazımdır.

Posta ile gönderilecek mektuplar da yine ihale saatinden bir saat evveline kadar gelmiş bulunması şarttır. Postada olacak geçikmeler kabul edilmez. (7074)

Saf ve Normal gıda

PIRİNÇ UNU - MERCİMEK - BEZELYA - YULAF
ve sair HUBUBAT UNLARI Kuvvet kaynağıdır.

ÇAPAMARKA MÜSTAHZARATI

M. Nuri Çapa

Kuruluş tarihi 1915

Cep - Kol ve Masa
saatleri
6 AY VADEAvizeler
4 AY VADEA E G Ventilâtörleri -
Ocaklar, Cezveleri
4 AY VADEA E G Ventilâtörleri
Fırınları - Süpürgeleri
4 - 6 Ay VadeHavagazı ocakları
Kömür sobaları
4 ay vadeLüksor Radyoları
ve hediyecek eşya

OSMAN ŞAKAR ve Şki

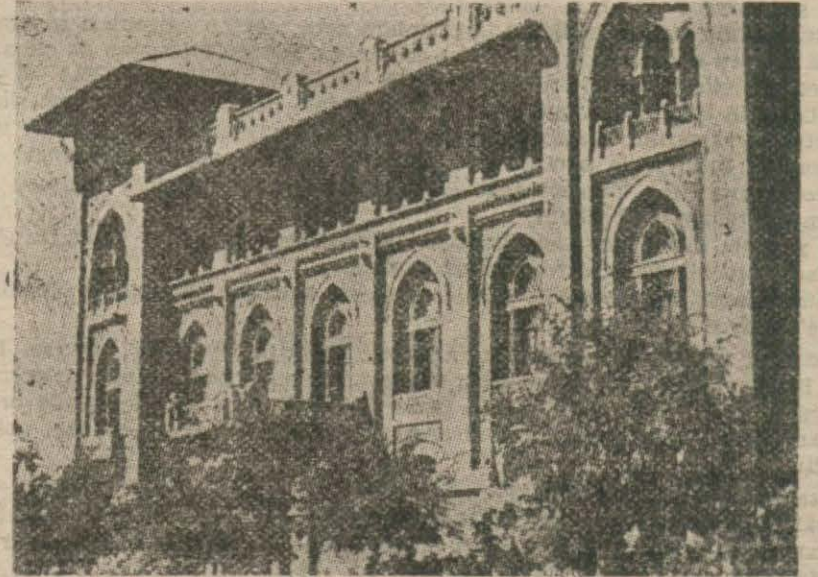
Galata, Bankalar Caddesi 59 - 47 Tel. 42769. Beyazıt, Üniversite Caddesi

No. 28. Kadıköy, İskele Caddesi No. 33/2

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası. Şube ve ajans adedi: 265
Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28,800 Lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarlı tasarruf hesaplarında en az 50 Lira bu-

tunlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 adet 1,000 Liralık 4,000 Lira	100 adet 50 Liralık 5,000 Lira
4 " 500 " 2,000 "	120 " 40 " 4,800 "
4 " 250 " 1,000 "	160 " 20 " 3,200 "
40 " 100 " 4,000 "	

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ik-

ramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 birincikanun, 1 mart ve

1 haziran tarihlerinde çekilecektir.

TUZLA İÇMELERİ

Trenlerinin vapurları köprüden: 6,25 - 7,30 - 9 - 11 - 11,50 12,30 - 13,15 -
15,45 - 19,10 dadır.

Şirketi Hayriyeden:

Boğazın muhtelif mntakalarına göre yüzde 25 den 50 ye kadar tenzilatı
havi 1 ve 3 aylık kart abonemanlarımızın yenileri Ağustosun 11 nci gününden
itibaren meriyete konulacaktır. Muhterem yolcularımızdan almak isteyenlerin
şimdiden idareci merkeziyemiz kontrol kalemine ve köprü gişelerine mür-
acaatları ilân olunur.

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

Atelye ihtiyacı için kapalı zarf usulü ile «20» ton katranlı üstübu satın alınacaktır. Mu-
hammen bedeli «6600» Lira muvakkat teminatı «495» liradır. İhalesi 12/8/940 tarihine ras-
layan pazartesi günü saat «15» de Galata Rıhtımındaki umum müdürlük binasında top-
lanacak olan satın alma komisyonunda yapılacaktır. Şartnamesi her gün sözü geçen ko-
misyonda görülebilir.

İsteklilerin teklif mektuplarını bildirilen vakitten en geç bir saat evveline kadar ko-
misyon reisliğine tevdi etmeleri lazımdır. (6480)